

**SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO**

GENERALNY KONSERWATOR ZABYTEKÓW

Piotr Żuchowski

SEKRETARZ STANU
PEŁNOMOCNIK PREZESA RADY MINISTRÓW
DO SPRAW DIALOGU MIĘDZYNARODOWEGO

Władysław Bartoszewski

Zaproszenie na uroczystość

70. rocznicy Powstania w niemieckim nazistowskim obozie zagłady w Sobiborze

Termin:

14 października 2013 roku

Miejsce:

**Muzeum Byłego Obozu Zagłady w Sobiborze
Oddział Państwowego Muzeum na Majdanku
Stacja Kolejowa Sobibór 1
22-200 Włodawa**

Prowadzenie uroczystości w języku polskim i angielskim:

Marek Zając

Podczas uroczystości asystę honorową zapewnią Kompania Honorowa Wojska Polskiego
z Pierwszej Warszawskiej Brygady Pancerniej im. Tadeusza Kościuszki,
Pierwszy Batalion Zmechanizowany w Chełmie

Koordinacja:

Departament Dziedzictwa Kulturowego MKiDN, Jan Łazicki, tel. +48 22 421 04 40, mail: jlazicki@mkidn.gov.pl

Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie, Dariusz Pawłoś, tel. +48 22 695 99 41, mail: dpawlos@fpnp.pl

Program

Godz. 14.00 – Wejście na teren Miejsca Pamięci

Przyjazd gości honorowych – byłych więźniów obozu zagłady w Sobiborze (Philip Bialowitz, Thomas Blatt, Jules Schelvis), ministrów oraz szefów delegacji zagranicznych na uroczystość.

Godz. 14.10 – Plac przy Pomniku Męczeństwa

Przypomnienie głosu ofiar przez młodzież polską i izraelską

Polka i Izraelczyk czytają fragmenty relacji ofiar obozu zagłady w Sobiborze. Młodzieży towarzyszy **Thomas Blatt**.

Modlitwa ekumeniczna

Michael Schudrich – Naczelny Rabin Polski

Abp Abel – Prawosławny Arcybiskup Lubelski i Chełmski

Bp Zbigniew Kiernikowski – Biskup Siedlecki

Ks. Grzegorz Brudny – Proboszcz Parafii Ewangelicko-Augsburskiej Św. Trójcy w Lublinie
El Male Rachamim, Kadisz, Wieczne odpoczywanie, Psalm 42

Godz. 14.45 – Plac przy Pomniku Męczeństwa

Powitanie uczestników uroczystości:

Jolanta Szofno-Koguc – Wojewoda Lubelski

Przemówienia:

- **Piotr Żuchowski** – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, Przewodniczący Międzynarodowego Komitetu Sobiborskiego
- **Shai Moshe Piron** – Minister Edukacji Izraela
- **Maarten Johannes van Rijn** – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia, Dobrobytu i Sportu Królestwa Niderlandów
- **Vasil Grivna** – Ambasador Republiki Słowacji

Wręczenie odznaczeń państwowych trzem byłym więźniom obozu zagłady w Sobiborze

- **Jacek Michałowski** – Szef Kancelarii Prezydenta RP

- **Philip Bialowitz** – były więzień i uczestnik Powstania w Sobiborze

Godz. 15.45 – Aleja na skraju Grobów Ofiar obozu zagłady

Złożenie świateł na skraju Grobów Ofiar obozu zagłady

Kolejność składania świateł:

1. Thomas Blatt, Philip Bialowitz, Jules Schelvis – byli więźniowie Sobiboru
2. Minister Władysław Bartoszewski, Wojewoda Lubelski Jolanta Szołno-Koguc i Minister Jacek Michałowski
3. Ministrowie – szefowie delegacji zagranicznych.
4. Minister Piotr Żuchowski i członkowie Międzynarodowego Komitetu Sobiborskiego
5. Korpus dyplomatyczny
6. Delegacje Polskich Urzędów Centralnych
7. Delegacja młodzieży z Izraela
8. Delegacja młodzieży z Polski
9. Pozostałe delegacje młodzieży
10. Inne delegacje

Godz. 16.30 – Droga asfaltowa w kierunku pomnika

Zwiedzanie wystawy plenerowej nt. historii niemieckiego nazistowskiego Obozu Zagłady w Sobiborze, przygotowanej przez Państwowe Muzeum Na Majdanku.

Delegację byłych więźniów i ministrów oprowadza

Tomasz Kranz – Dyrektor Państwowego Muzeum na Majdanku

Godz. 17.00

Zakończenie uroczystości

Uwagi dotyczące bezpieczeństwa i porządku:

W czasie składania świateł uczestnicy uroczystości pozostają na miejscach. Ta część odbywa się w tym samym miejscu.

Osoby i delegacje składające światło kierują się tylko w wyznaczone miejsce na skraj Grobów Ofiar.

Byli więźniowie i ministrowie po złożeniu świateł zmierzają w kierunku drogi asfaltowej, aby obejrzeć wystawę.

Dla młodzieży izraelskiej złożenie świateł to ostatni oficjalny punkt programu.

Cała uroczystość będzie tłumaczona na język angielski.

Współorganizatorzy i partnerzy:

Państwowe Muzeum Na Majdanku

Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie

Wojewoda Lubelski

Starosta Powiatu Włodawskiego

Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”

Pierwszy Batalion Zmechanizowany w Chełmie pod dowództwem ppłk. Sławomira Lidwy

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

